

Het Missiecentrum in Waalre, een terugblik

In de zestiger jaren ontstond er bij mij steeds meer belangstelling voor wat we toen noemden 'de derde wereld'. Vooral het werk van de missionarissen sprak me erg aan. Vanuit Waalre waren dat er toentertijd veel: twee zusters Van de Vijfeijke: één in Palembang, de ander in Bandung, pater Bijnen, pater Somers, pater Wiezer, zuster Van Ool, broeder Verkuylen, pater Krol, pater Van Dijk en twee paters Van Gisbergen.

Ik heb er toen veel over nagedacht: hoe zou het zijn om in een ver land te werken, om daar helemaal op te gaan in het werk en om daarbij steun te krijgen vanuit het moederland. Die steun heb je nodig, dat kan niet anders. Ik wist ook dat er regelmatig contact was tussen de missionarissen en hun familie in Nederland. Op school spaarden we voor de missie melkdoppen, zilverkleurig, rood, groen en blauw. Ik mocht ze altijd van zuster Agnes op kleur sorteren. Ik schrijf het op en vraag me direct af wat daar de meerwaarde van geweest is. Misschien kan iemand mij daar duidelijkheid over geven? Ook kwamen er paters aan de deur om het missiespaarpotje, dat in menig gezin zijn plekje had, te legen en zij vertelden onder het genot van een kopje thee of koffie dan mooie verhalen. Wat zou ik, als dertien- of veertienjarig meisje zelf kunnen doen?

Van mijn moeder had ik gehoord dat bij het Vrouwengilde lang geleden een avond was georganiseerd waarvan de opbrengst bestemd zou zijn voor de Waalrese missionarissen. Op een dag ben ik naar de dames Van Moorsel gestapt, ik hoopte een lijst namen en de adressen te bemachtigen van de Waalrese missionarissen. Aan adressen konden zij mij niet helpen, wel hebben ze mij onder het genot van een kopje thee de namen gegeven. Maar wat zou ik nu kunnen doen voor het missiewerk, voor die mensen die waren uitgezonden om hun moeilijke werk te doen? Na mijn bezoek aan de Willibrorduslaan ging ik met een heel dubbel gevoel, eigenlijk teleurgesteld naar huis. De dames wilden mij behoeden voor een desillusie: een missiecentrum zou in Waalre niet van de grond komen, er waren al meerdere pogingen ondernomen maar nooit met blijvend resultaat. Verspilde moeite dus? Op de terugweg kon ik mij niet aan de gedachte onttrekken dat er vast veel meer parochianen waren die hun band met de missionarissen wilden verstevigen, die de relatie tussen het missiewerk en de kerk in Waalre structureel wilden maken.

Met de namen van de missionarissen ben ik op zoek gegaan naar hun families. Als eerste kwam ik bij de familie Van Ool. Mevrouw Van Ool liet mij foto's zien van haar dochter en in mij groeide het enthousiasme met het uur. Het eerste adres ver weg had ik in handen. Ik wist het: ik besloot allereerst voor mijzelf een clubje op te richten en dan met kinderen brieven te gaan schrijven naar de Waalrese missionarissen. Ik had dus meer adressen nodig.

Zo kwam ik terecht bij Cas en Zus Bijnen. Daar heb ik wat uurtjes doorgebracht en geluisterd naar de verhalen. Verhalen van pater Bijnen en pater Somers. De bezoeken aan de familieleden van de missionarissen werden door mij strak ingepland om zo snel mogelijk te kunnen starten met mijn schrijfclubje. Dan konden we ook postzegels gaan ruilen. Meneer Van de Vijfeijke was een postzegelverzamelaar. Hij heeft mij trots postzegels en gidsen laten zien.

Ondertussen ontstond er bij mij steeds meer het idee dat we in Waalre meer voor onze missionarissen moesten gaan doen. Ik ging nog maar eens naar de dames Van Moorsel met de gedachte: Ik ga hun vertellen dat ik toch een missiecentrum wil oprichten. Want wat indertijd niet gelukt is kon nu best wel lukken. Met die overtuiging ging ik op theevisite. Die middag overhandigden zij het spaarbankboekje van het Missiecentrum waar 130 gulden op stond. Het voelde voor mij of het Missiecentrum was herboren. Maar hoe moest ik dit nu verder aanpakken?

Het kwam mij ter ore dat er in Aalst ook een missiecentrum was. Ik ben direct op zoek gegaan en ontdekte dat de voorzitter een mijnheer Den Heijer was. Hem heb ik gevraagd of ik naar hun vergaderingen mocht komen om te luisteren wat zij allemaal deden en hoe ik dingen kon aanpakken. Zij nodigden mij uit mee te gaan naar Veldhoven waar iemand van een missiecentrum een Pauselijke Onderscheiding kreeg van Bisschop Bluysen. Het kon voor mij niet mooier. Een bisschop weet toch immers alles? Dus zat ik nu dicht bij de bron. Maar de bisschop vertelde mij dat hij er niet zoveel over kon zeggen. Wel schreef hij mijn adres op en beloofde dat de Vicaris contact met mij zou opnemen.

Na een paar dagen belde de Vicaris en hij nam daarop zelfs de moeite mij thuis een en ander uit te komen leggen. Als jong meisje vond ik het heel spannend en ik vroeg mijn moeder bij dit gesprek aanwezig te zijn, ik was bang misschien iets niet te begrijpen en ik wilde werkelijk niets missen.

Na zijn bezoek ben ik pastoor Kolsteren er van op de hoogte gaan brengen dat ik een missiecentrum had opgericht. Hij reageerde enthousiast. Na een paar dagen kwam hij mij vertellen dat hij aan een missionaris een bedrag van 300 gulden had toegezegd. Op dat moment was ik zeer verongelikt en gaf direct aan dat ik maar 130 gulden had. Hij moest maar aan die missionaris gaan vertellen dat het niet doorging. Op die avond vertelde mijn vader, toentertijd kerkmeester, dat 1% van de gezinsbijdrage bestemd was voor het missiewerk. Dat bracht me er toe om de volgende dag weer een bezoek te brengen aan de pastoor om hem te vertellen dat ik eigenlijk gewoon recht had op geld. Hij gaf me gelijk en zegde me financiële steun toe.

Voor mij was het Missiecentrum werkelijkheid geworden. Ik startte de actie 'vragen staat vrij': ik vroeg om de buitenlandse munten na de vakantie, lege-flessen-geld en natuurlijk was iedereen vrij ook zo geld in de missiebak te gooien.

Mijn vader maakte voor mij een wereldbol en inmiddels had ik bij alle families een foto en informatie opgehaald om achter in de kerk een informatiebord te maken. Wekelijks ging ik naar de kerk om de standen bij te werken op de thermometer. Alle missionarissen waren aangeschreven en mochten een wens indienen van ongeveer 300 gulden. Bij het behalen van dit bedrag werd een nieuwe wens uitgekozen, de wens die ons het meest urgent leek.

Hoe kon ik nog meer geld bij elkaar krijgen? Ik vroeg een gesprek aan bij de burgemeester. Ik wilde het voetbalterrein afhuren om daar een rommelmarkt te gaan organiseren. De eerste twee rommelmarkten hebben daar ook plaatsgevonden. Bij de familie Jansen op het Timmereind speelde ik als kind regelmatig. Zij stelden mij de schuur ter beschikking waar ik de spullen mocht opslaan. Ook hebben zij voor mij boeren gemobiliseerd die de spullen langs de huizen gingen ophalen.

Op dat moment ben ik naar Zus Bijnen gegaan en heb haar gevraagd of zij ook mee wilde werken in het Missiecentrum. Ja, dat wilde ze. Vervolgens ben ik naar de

familie Van de Vijfeijke en de familie Krol gegaan. Ook zij wilden meedoen en zo vergaderden we maandelijks en spraken de activiteiten door. Vanaf die tijd zijn ook de kinderen met Driekoningen gaan zingen langs de deuren. En ook deze opbrengsten waren voor de Waalrese missionarissen.

Ik was te jong om zelf bankzaken te regelen, gelukkig wilde mijn moeder borg staan voor mij. Wilde ik wat geld opnemen dan moest zij altijd even met mij mee. Alle missionarissen kregen jaarlijks een kerstpakket. Ik haalde oude tijdschriften op en stuurde deze naar de missieposten. Voetbal Internationaal stuurde ik altijd naar broeder Verkuyl en pater Somers.

Bij het vijftientigjarig priesterschap van pater Bijnen hebben we krentenbroden laten bakken door de verschillende bakkers en deze huis aan huis verkocht om de pater een cadeau te kunnen geven.

Ook hoorde ik dat de missionarissen wanneer zij met verlof in Waalre waren voor hun levensonderhoud afhankelijk waren van hun familie. Ik schroomde niet om een afspraak te maken met de burgemeester, het kon en mocht toch niet zo zijn dat wanneer de missionarissen in hun moederland verbleven zij door hun familie onderhouden moesten worden. Vanaf dat moment kregen zij in die tijd een financiële tegemoetkoming. Op de pastorie kreeg ik de adreslijsten van alle parochianen en daarmee zijn we een acceptgiro-actie gestart. Rond die tijd kwamen ook Theo en Maartje Rikken bij de club. Ook bij hen aan de keukentafel hebben we menig acceptgirokaart zitten intypen.

Veel later, in 1978, werd mijn werk bekroond met een uitnodiging van de zusters Van de Vijfeijke én van pater Wiezer om eens te komen kijken waarvoor ik al die tijd zo hard werkte. Mijn ouders waren bereid de reis te betalen en zo kon ik, samen met mijn zus Mieke, op reis naar Cameroun, naar de missiepost van pater Wiezer. Een reis die een diepe indruk op mij heeft gemaakt. Net toen ik er in de zomer was kwam ook het kerstpakket aan, wat was hij er blij mee!

Ik kan mij nog herinneren dat ik ieder jaar met Wereldmissiedag een praatje hield op het altaar. Er werd mij gevraagd in een paar woorden mijn belevissen weer te geven. Na mijn ervaring in Afrika kon ik niets anders zeggen dan: Zij zijn arm, maar oh zo rijk, wij zijn rijk maar soms oh zo arm.

In 1972 was ik gaan studeren en had ik Waalre verlaten. Maar wekelijks was ik bij mijn ouders en kon ik iedere maand aan de vergadering deelnemen. Mijn moeder nam geleidelijk steeds meer taken in het Missiecentrum over. Ook een zus van de paters Van Gisbergen zat inmiddels in de groep. In 1980 ben ik getrouwd en besloot ik uit het Missiecentrum te stappen.

Tot op de dag van vandaag zal ik, wanneer ik in Waalre ben, in de kerk altijd de hoek van het Missiecentrum bezoeken. Waalre en het Missiecentrum zullen bij mij altijd een warm plekje in mijn hart blijven houden. Evenzo de mensen die hard gewerkt hebben voor het Missiecentrum en tot op heden daardoor mijn grote ideaal levend hebben gehouden. Veel respect heb ik voor Zus Bijnen die tot op de dag van vandaag betrokken is bij het Missiecentrum. Ook Frans Krol en mevrouw Van de Vijfeijke zullen altijd in mijn gedachten blijven. Het waren mensen van weinig woorden maar vele daden, mensen om nooit te vergeten. Op vijf juni zal ik zeker van de partij zijn en ik vind het geweldig om aan die dag nog een steentje bij te mogen dragen.

Birgit Bergema-Sas